

Vrát se do hrobu

LENKA KAPSOVÁ
překladatelka

ZTRACENO V JAZYCE

Kámo, až si tohle přečteš, tak si budeš myslet, že tě chci vy-prenkovat nebo potrolit, možná mě budeš i hejtit, protože si chceš přečíst seriózní noviny, a najednou místo ledžit sloupku takovejhle mega bizár. Jenže žádný hroty, bráško, nechci tě nijak vyrejdzovat. Spíš se tu pokouším trochu flexit, jako že jsem jazykově in, jenže ve skutečnosti je celý tenhle začátek pěknej fejl a já jsem beznadějně out, patřím totiž ke generaci boomers, a i kdybych to chtěla sebelíp pošéfit, tak to prostě nezandám tak, jako by to zandal jakejkoliv random týpek, kterému je patnáct.

Tak nevím, nakolik jste tomuto úvodu rozuměli, každopádně vítejte ve světě současného slangu dospívajících. Dnešní sloupek ovšem nebude mravokárný. Svě unikátní výrazy má každá generace, a pokud se vám z angličtinou ovlivněných patvarů ježí vlasy na hlavě, tak to je v pořádku, protože slang mládeže provokoval odjakživa.

Nikdy si však nemyslete, že úspěšně držíte krok. Pokud pro vyzrazení zápletky použijete slovo vyspoilovat, potomek vás setře, že teď už se říká vyplotit.

Časopis *Naše řeč* v roce 1941 píše s despektem o jazyce takzvaných potápek, tehdejších rebelských vyznavačů swingové hudby: používají prý slova jako *vodvázala se*, *stal se* nebo *nátěr*. (To poslední nápadně připomíná *útěr*, používaný v osmdesátých letech, a *stěr*, který se objevil po přelomu tisíciletí; všechna tři slova plus minus označují situaci, kdy je někdo znemožněn či umlčen). Autora navíc pohoršuje, že potápky protáhlou nosovou mluvou napodobují americké herce. Zase to světáctví!

Slang je živoucí, těžko zachytitelný. Nejenže se svižně proměňuje v čase, ale není jednolitý ani v jednom časovém období. Dcera mi například vysvětlila, že slova *bratan* (brácha, kámoš), *naše krú /crew* (posádka nebo parta) nebo *mamacita* (sexy dívka) používají jen *hypebeasti*, část mládeže *ujíždějící* na značkové módě (občas je můžete vidět, jak někde *flexí*).

Jiný typ slangu vzniká v hráčském prostředí. V prostředí počítačové hry zásadně sbíráte předměty jako *čestka* (chest) nebo *torčka* (torch). Kdybyste je nazvali truhla nebo louč, asi byste spoluhráče dost zmátli.

Snažím se obhájit před svým češtinářským svědomím, že jsem si některé ty výrazy oblíbila. Asi proto, že *random týpek* zní zvučněji než náhodný člověk a leckterá situace v politice je opravdu *pěknej bizár*. Řadu slov navíc čeština přijímá tvořivě a vznikají celé shluky odvozených slov. Anglické *fellow, fella* (původně chlapík) vedlo ke vzniku slova *felák* (pohodovej týpek), *felit* (nedávno *čilovat*, dříve *vegetit, medit si*). Dá se i říct, že to byl pěknej *pofel*, analogicky dle *pokec*. Stejně tak když vás někdo *trolí* (dělá si z vás legraci), je to *potrol*.

Do módy přicházejí i celé obraty. Před časem frčel výraz překvapení *Tak to nene!* nebo uznalé *Dobře ty!* Dnes se přitakává obratem *Neasi!* a uznání můžete vyjádřit slůvkem *Cenim!* Nikdy si však nemyslete, že úspěšně držíte krok. Pokud pro vyzrazení zápletky použijete slovo *vyspoilovat*, potomek vás setře, že teď už se říká *vyplotit*. A když se začnete obhajovat, koledujete si o pohrdlivé: *OK, boomer*. To víš, že jo, strejdo. Nebo huř, ale povědomě: Vrát se do hrobu!